

WERKGROEP VOOR VOGEL-
EN NATUURBESCHERMING
' MIDDEN BRABANT '

- mededelingenblad januari -

Uitnodiging ledenvergadering
31 januari 1989: 20.00 uur
Boerderij 'De Schaapjes'
Oisterwijkschedreef 12
Haaren

4 verslag december 1988

AGENDA:

1. Opening, notulen, mededelingen
2. De post
3. Resultaten simultaantelling Riet-
ganzen en organisatie voor februari
4. Aankondiging jaarvergadering maart
 - a) rooster van aftreden bestuursle-
den + aanmelding kandidaten
 - b) korte inventarisatie bezittingen
5. Nationale Vogeltrekdag
6. Werkdagen landschapsbeheer.
Hoe loopt het ?
7. Slot: lezing Frans Post over de Ha-
vik in de omgeving van Weert.

12/1/89 : met Frants : P.

L. Hilgers
Bernard Vrienslaan 7
5062 EM Oisterwijk

NOTULEN LEDENVERGADERING VWG 'MIDDEN BRABANT' d.d. 27-12-88

1. Aanwezig: Miek Slikkerveer, Niels Gilissen, Roos Backx, Caroline van Oyen, Gerard van der Kaa, Cis van Laarhoven, Lisette van der Kaa, Jo Swaans, Frans van den Oetelaar, Joop van de Groen, Ronald Smulders, Jules Huls, Pim Eshuis, Frits van der Meer, Loek Hilgers, Nico Hilgers, Joost van Kuijk, Marian van de Groen en Arno Braam.

Bericht van verhindering: Frank van den Oetelaar, Toon van de Langenberg en Lieneke Aangenendt.

2. Opening, notulen, mededelingen:

Opening vindt plaats om 20.30 uur.

Opmerkingen bij de notulen: Marian heeft voor het bijwerken van de ledenlijst gezorgd. Ziet er goed uit. De leden ter vergadering krijgen een exemplaar uitgereikt. Arno moet er voor zorgen dat de andere leden ze tegelijk met het mededelingenblad ontvangen.

Arno deelt mee dat Niels zijn excursie verslagen ondertussen af heeft.

Zien er ook goed uit, maar konden net niet meer in het mededelingenblad van december opgenomen worden. Wordt dus februari.

Arno was op het Kerkuilenoverleg te Bostel aanwezig. Het gaat goed met de ze uilen in Noord Brabant. Er is een verslag uitgegeven over de laatste twee jaren. Daarvan worden 11 exemplaren bij Ger van den Oetelaar besteld door Arno voor: Miek, Niels, Gerard van der Kaa, Jo, Joop, Ronald Smulders, Pim, Nico, Joost en de bibliotheek.

Mededelingen: geen.

3. Post Post Post:

Geen stukken de deur uitgestuurd.

Ingekomen:

*Wielewaal, november 1988. Speciale uitgave, want reservatenummer.

*Molm, jrg 3 nr 3, november 1988.

*R.I.N.: organisatie watervogeltellingen en landelijke ganzentellingen (voorheen Mid-wintertellingen) + overdruk uit Limosa over de watervogeltelling van 1986 (Limosa, jrg 61, 1988 p. 27-32)

*Ringstation Arnhem: Afschrift verlening vergunning aan dhr van Doorn (die o.a. Regenwulpen ringt). Zijn vergunning voor de Landschotse Heide is voortaan aan bepaalde voorwaarden gebonden, zoals: niet met meer dan twee mensen in het veld, een beperkt aantal meters net en een beperkt aantal vangnachten per jaar.

Vraag aan bestuur: zouden jullie kunnen polsen of dhr van Doorn ooit eens ter vergadering een lezing kunnen houden? Voltallig bestuur: "Oké."

4. Organisatie tellingen en excursies:

*Simultaantellingen Rietganzen:

De organisatie is volledig in handen gekomen van Miek, terwijl de verwachting was dat Ad ook mee zou helpen. Alles is wel geregeld. In verband met

het ongeschikt worden van grote delen van het Helvoirts Broek als fourageerterein (omdat de 'verbeterde' percelen pas in het najaar zijn ingezaaid), moet er extra aandacht zijn voor de andere gebieden.

Geteld worden, op zowel 15 januari als 12 februari: Helvoirts Broek (Noord en Zuid), Vlijmensch Ven/De Ham/Vughtse Gement, Lange Hoef/Rerken, Kwaden opslag, Rielse Heide, Dal Poppelsche Leij en de slaappleats op Kampina. Als de zachte winter aanhoudt zou het goed kunnen zijn dat er niet zoveel ganzen gezien worden. En ook dat is het tellen waard. Van Miek krijgt ieder telgroepje een aantal formulieren en een kaartje toegestuurd. Genoteerd moeten worden: aankomsttijd, aanvliegrichting, tijdstip van aankomst en eventuele andere vliegbewegingen of opvallende zaken, zoals ondersoort of andere aanwezige soorten. Teltijd: 8.00- 9.45 uur. Na afloop koffie en gegevens uitwisselen in Klein Speyk.

*Watervogeltellingen: Loek heeft organisatie hiervan op zich genomen en inventariseerd de belangstelling. Die is gering. In ieder geval worden de zandgaten rond Tilburg, de Leemkuilen en de Ijzeren Man geteld. Enigszins problematisch is het samenvallen van deze telling met de bovengenoemde.

*Werkdagen Landschapsbeheer: Er wordt momenteel op 'het mooiste weilandje van Noord Brabant' gewerkt (Hollands Diep te Liempde). Personele belangstelling laat toch nog te wensen over, ondanks het feit dat zoveel mogelijk wordt gestimuleerd om de kameraden binnen de VWG te verenigen. Gelukkig doen ter vergadering nog enkelen de toezegging om zo voor kerst eens mee te gaan helpen.

*Excursie Zeeland: Niels neemt de organisatie en routeplanning op zich en last de excursie nog dezelfde minuut af wegens te gebrekkige belangstelling (ongunstige datum). Mogelijk wordt wel op 19 februari een nieuwe poging gewaagd. Niels doet op januari-vergadering voorstel.

*Excursie Nederrijn-gebied: In dit geval wordt vooraf de belangstelling gepolst. Die is groot, want minimaal 15 personen ter vergadering. De excursie gaat dus door en zal zich afspelen in het gebied ten oosten van Nijmegen tot in de omgeving van Kleef (BRD, neem dus je paspoort mee. We hebben gelukkig nog geen nieuwe en de excursie zal toch wel plaatsvinden voor 1992). Wijziging vertrektijd: 7.00 uur te Oisterwijk (station) in plaats van 8.00 uur. Loek organiseert en stippelt route uit.

5. Waarnemingenarchief:

Ronald meldt dat eind maart 1989 alle waarnemingen vanuit de mappen zijn overgeschreven op de SOV-waarnemingskaarten. Het betreft alle waarnemingen vanaf 1977. Reeds tweederde is klaar dankzij het werk van Ronald, George, Lieneke, Roos en Caroline. Het gaat dus voorspoedig. Eind april moeten alle kaarten door de archivariissen gecontroleerd zijn om vervolgens opgestuurd te worden naar Tom Heijnen.

Joop zwengelt naar goede traditie een discussie aan: Gezien het aantal mensen wat de laatste maanden waarnemingen inlevert moeten we ons afvra-

gen of het invullen van de kaarten niet te intensief is. Het is inderdaad intensief, zeker in het begin als je er nog aan moet wennen en helemaal zeker als je veel in het veld zit en dus veel niet-systeematische waarnemingen verricht. Dat betekent of veel werk of niet voor elk bezoek alle soorten overzetten op de waarnemingskaarten. Misschien is het zinnig om naar behoefte het aantal soorten wat in het veld geteld wordt te beperken en om bijvoorbeeld de Grote mantelmeeuw een maal per veertien dagen te tellen als je vaak aan de Maas zit.

Het zal in ieder geval blijken dat het invullen van de kaarten over bijvoorbeeld tien jaar erg veel nut voor de waarnemer zelf kan hebben, omdat hij desgewenst al zijn ingestuurde kaarten terug kan krijgen, zodat wanneer iemand de onaangename vraag stelt om al je Grote mantelmeeuwen van de laatste tien jaren in te sturen, je hem of haar zo door kunt verwijzen naar het S.O.V.-archief. Als je aardig wilt doen kun je echter ook terugvallen op je eigen kaartenbak.

Mocht het voor sommige mensen te vervelend zijn om de kaarten in te vullen, maar willen ze wel hun waarnemingen toch doorgeven aan de archivariissen, dan kunnen ze, in ieder geval voorlopig, hun gegevens op een gewoon briefje aan hen doorgeven.

Voornemen voor 1989: Kaarten invullen.

Dat het invullen van kaarten de laatste maanden stil heeft gelegen zal geweten moeten worden aan de geringe verzamelactiviteit van de archivariissen tot nog toe. Van die kant zal dus ook gevraagd gaan worden. Wanneer in de toekomst de oogst tegen zal vallen, en Joop dus gelijk kan hebben zou kunnen hebben (eventueel, een beetje) zal er wel over nagedacht moeten worden. Idee Joop voor die Tijd: aantal door te geven waarnemingen beperken.

6. Rondvraag:

Niemand iets te melden voor de rondvraag.

7. Afsluiting:

Vergadering wordt gesloten om . : 21.45 uur. Hierna houdt George een voordracht (kort) over de waarnemingen van Klapekster en Blauwe kiekendief in het archief. Duidelijk bleek wat de mogelijkheden en de beperkingen van het verzamelen van niet-systeematische waarnemingen zijn.

Daarna was het tijd voor een oud-jaars-drankje.

Tilburg, 4 januari 1989,

Arno Braam

1. Symposium " Life in the polar winter; strategies of survival "

Datum: 23 en 24 februari 1989. Plaats: Arctisch centrum, Groningen.

Kosten: f 100,- (studenten f 50,-). Meer weten?: Arno Braam (013 - 353288)

Aan de orde komen: de aanpassingen van overwinterende soorten; hoe komen zij die winter door ? Is de poolwinter werkelijk een kritieke periode voor de populatiegrootte ? Onderwerpen zullen zijn: klimaat, vegetatie, sneeuwhoen, rendier, plankton, ringelrob, poolvos en winterslaap, anthropobiologie en -fysiologie, Inuitbevolking, Europese overwinteringen in 17^e en 18^e eeuw, overwinteringen door Russische jagers en Noorse trappers op Spitsbergen, ansen en Amundsen en religieuze en psychologische beleving van de poolwinter.

2. Tweedehands boeken.

In het december-convocaat van de N.O.U. worden tientallen boeken voor verkoop aangeboden, meest vogelboeken, maar ook enkele ver insecten, vegetatie, zoogdieren, etcetera. Behalve boeken zijn ook diverse jaargangen van Ardea, Limosa, British Birds en andere.

3. Nationale Vogeltrekdag.

Zondag 8 oktober 1989 wordt door Vogelbescherming de Nationale Vogeltrekdag georganiseerd. Doelen zijn: - het verschijnsel vogeltrek onder de aandacht van de Nederlandse bevolking brengen,

- het belang van Nederland als Vogeltrekland onder aandacht brengen van bevolking en met name de beleidsmakers daaronder,

- een bijdrage te leveren aan het beëindigen van de jacht op onze trekvogels in Spanje.

Daartoe zal op de dag zelf een lint van tellers opgezet worden tussen de Pier van IJmuiden tot aan de Duitse grens bij 's Heerenberg. Gestreefd wordt naar een telpunt per 200 meter en liefst twee tellers per punt.

Voor de ongeveer 210 kilometer zijn dus ongeveer 1050 tellers nodig.

Een ander zal breed uitgemeten worden op de televisie. De NOS zal met een aantal verbindingswagens en camerateams in het veld aanwezig zijn, ze zendt verspreid over de dag een aantal live programma's uit, ^{en} maakt van te voren opnames van het lijnen van vogels in Spanje.

Voor en na de dag zullen er persberichten de deur uit gaan. De dag zal ondersteund worden door een briefkaartenactie tegen het lijnen in Spanje.

6

Excursie naar Schiermonnikoog.

Op 21 oktober om 8:30 vertrokken 12 leden van de U.W.G naar de bestemming van de najaarsexcursie: Schiermonnikoog. De deelnemers waren: Nico, Loek en Stijn Hilgers, Joop en Marian van de Groen, Pim Eshuis, Lieneke Ranganendt en haar neefje Paul, Joost van Kuijk, Roos Backx, Donald Smuldars en ikzelf.

We reden met 3 auto's en de afspraak was, dat we aan de rand van het dorp Zoutkamp bij het Lauwersmeergebied elkaar zouden treffen. Dus stonden Pim, Joop en Lieneke Tegen de middag braaf op elkaar te wachten, maar dan wel elk aan een andere kant van het dorp. Nadat we elkaar toch gevonden hadden, ging het verder door de Lauwersmeer. De boot zou namelijk om 14:00 uit Lauwersoog vertrekken, dus het plan was om hier te gaan kijken.

We maakten onze eerste stop bij de Zoutkamperril: Goudplevier, Bonte Strandloper, Witgatje, Grauwe Gans, Buitzerd, Torenvalk en trek van Vink, Koperwiek, Kramsvogel en Keep. Het hoogtepunt waren de twee Slechtvalken die op weipaaltjes aan het rusten waren.

De tweede stop was bij een grote groep Brandganzen. Hier zagen we verder nog Bonte Kraai, Waterpieper, Rietgors en Zwarte Ruiter.

Een later kon Joop z'n hart ophalen aan een grote groep Kleine Zwanen, waar enkele Pijlstaarten en andere eendensoorten bij zaten. Verder zagen we nog een aantal Buitzerds, een Ruigpootbuitzerd, een Bruine en een Blauwe Kiekendief.

In Lauwersoog zouden we op de boot naar Schier stappen. Bepakt en bezakt, compleet met kijkers en telescopen gingen we aan boord, in gezelschap van andere avonturiers, natuurliefhebbers, wandelaars en hordes vogelaars.

Onderweg kwamen we weer heel wat soorten tegen: Haalsolver, Sergeant, Bonte Strandloper, Brandgans, Eidersend, Grote Mantelmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Kluut, Roodhalsfuut (in de haven), Rosse Grutto, Rotgans, Toppereend en een Goudhaantje dat profiteerde van een gratis overtocht op de reling van de boot.

Op Schier aangekomen ging het per bus verder naar het dorp, waar we ieder naar het eigen verblijf gingen: Het hotel of het vakantiehuisje.

's Middags hebben we onze eerste wandeling gemaakt naar de Westerplas. In de polder schoten Watersnippen met bosjes voor je voeten weg, om het maar eens in Brabantse maatstaven te zeggen. Ook Goudplevieren kwamen veel voor in de polder.

De Westerplas en omgeving is een zeer vogelrijk gebied. Enkele soorten die we er gedurende het hele middags tagengekomen: Dodaars, Blauwe Kiek, Rotgans, veel Goudhaantjes, Roodborsten en Lijsterachtigen, Slobeend, Smient, Watersnip, Waterral, Baardmannetje, Velduil, Oeverzwaluw, Keep, Zilverplevier en Witgatje.

Zaterdag hebben we een fietstocht over een gedeelte van het eiland gemaakt. Het weer zat tegen: Zeer laaghangende bewolking, met zicht tot 100 m. Het ging eerst naar de Kobbeduinen: Dit zijn lage dichtbegroeide duinen die dwars over het midden van het eiland lopen. Ten oosten van deze duinen strekt zich een grote vlakte uit begroeid met duindoorn en helmgras. Het beslaat meer dan de helft van het eiland.

Een paar dagen tevoren had een groot dagblad bericht dat er in de Kobbeduinen een zeldzame Amerikaanse Spotlijster zou zitten, en bij de heren een Amerikaanse Smient. (Een van onze leden weet hier ongetwijfeld meer van.) Dus toen we bij de duinen kwamen zagen we nog zowat half vogelend Nederland een ware klooiacht uitvoerde om het beestje te zien te krijgen. De hele dag werd ons de vraag gesteld: "Hebben jullie die Spotlijster al gezien?" De ene keer met een glimlach, de andere keer met een Engels accent: "Nee, die hebben we

Wanneer het slecht weer is of als er om een andere reden weinig trek is, zal men terugvallen op andere (voorbereide) zaken. In ieder geval zullen dan radarwaarnemingen een belangrijkere rol gaan spelen. Daarover is Defensie inmiddels benaderd.

De Vogelwerkgroepen in het land wordt verzocht zoveel mogelijk tellers te werven, zodat het lint zo intensief mogelijk als het kan zal worden bezet.

4. Excursie Ooypolder/Nederrijngebied. 28-1-89.

Vertrek: 7.00 uur vanaf Station-Oisterwijk.

De excursie zal de hele dag in beslag gaan nemen. Paspoort nodig !!!!
Loek heeft de excursie voorbereid en in feite worden alle interessante plekken in het Rijn-Waal-Oude Rijn-gebied tussen Nijmegen en Emmerich (BRD) bezocht.

Ten zuiden van de Waal-Rijn zijn dat (van west naar oost): Ooijpolder met behalve de weilanden de Oude Waal, Bizonbaai en Groenlanden, de Erlecomsche Waard, Kaliwaal, Millinger Waard, Polder Duffelward, en Salmorth.

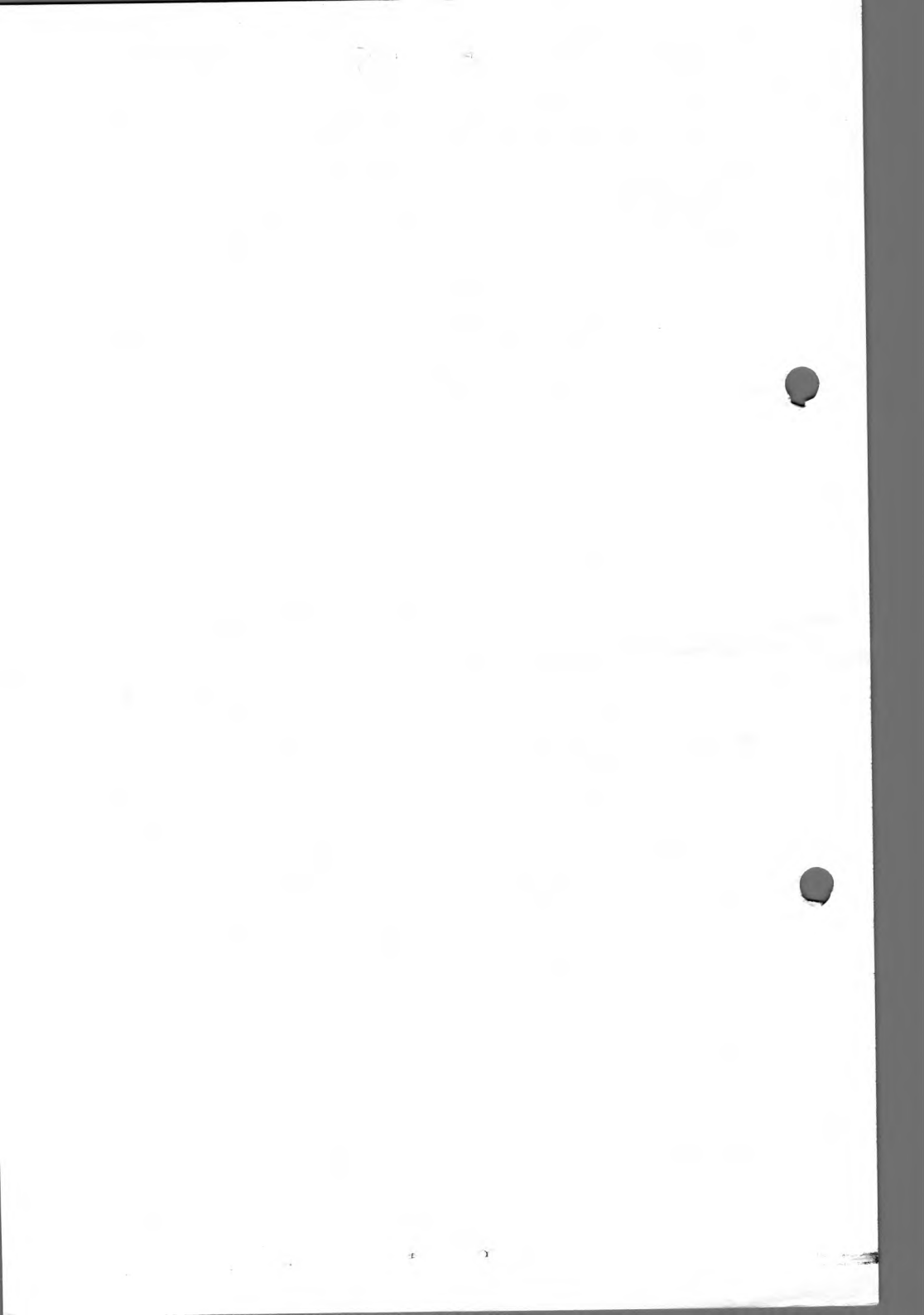
Hoe de route ten noorden van de Rijn zal zijn hangt een beetje af van de tijd die ons die dag nog rest. In ieder geval wordt de Rijnstrang bij Hütthum bekeken en het Erfkamerlingschap ten Oosten van Herwen. Daarna kan gekozen worden voor een bezoek aan het Oude Rijn-gebied onder Zevenaar of aan de Gendtsche polders en de Bemmelsche en Ooijrijksche Polder. Daarna in ieder geval huiswaarts.

Zowel landschappelijk als vogelkundig zal het een prachtige excursie worden. Het enige wat tegen kan vallen is het weer. Als het een beetje normaal is kunnen de volgende vogels gezien worden: tientallen Grote zaagbekken en Nonnetjes, Stormmeeuwen, Grote mantelmeeuwen, Aalscholvers, honderden Kuif- en Tafeleenden, Nijlganzen, Wilde zwanen, Kleine zwanen, Krakeenden, Brilduikers, Slobeenden, Wintertalingen, Pijlstaarten, Smienten, Waterpiepers en vooral: veel ganzen, mogelijk tienduizenden. Zeker veel Kol- en Rietganzen en mogelijk wat rare soorten zoals Dwerggans, Roodhalsgans of Indische gans. Voor zover deze opsomming. Het is wat summier en zomaar een graai uit de soortenton, maar het geeft een goede indruk van de dag die komen gaat.

5. Contactpersonen.

Excursie Nederrijn-gebied.....Loek Hilgers (04242-84978)
Blauwe Kiekendieventellingen.....Ronald Smulders (04242-88088)
Ganzentellingen.....Miek Slikkerveer (013-672299)
Watervogeltellingen.....Loek Hilgers (04242-84978)
Bekentellingen.....Arno Braam (013-353288)
Werggroep Landschapsbeheer.....Sjef Staps (013-560489)

420754.

niet gezien", was het antwoord waarop men teleurgesteld afdroop. Wat betreft soorten en aantallen waren de duinen en het achterliggende gebied niet erg rijk, maar er werden toch enkele leuke soorten waargenomen: Blauwe Kiek, Grote Lijster, Oeverpieper, Tapuit, Watersnip, Zilverplevier en Zwarte Ruiter.

Vervolgens zijn we naar de Waddenkust gegaan, met de wadden en slikken. Hier was het zicht erg slecht, maar met de telescoop konden we toch nog heel wat waarnemen: Bergeend, Bonte Strandloper, Brandgans, Kleine Strandloper, Kluut, Krakeend, Pijlstaart, Rosse Grutto, Rotgans, Watersnip, Wulp, Zilverplevier en een dode Zwarte Zeeëend. Op de plaats waar de Amerikaanse Smient was gezien hebben we nog gekeken of hij er zat, maar tevergeefs. Na een tijdje kwam er een duidelijk gefrustreerde vogelaar (een vrouwtje) half huilend op ons af met de vraag of we die Smient gezien hadden. Toen ze een ontkennend antwoord kreeg beklaagde ze zich erover dat ze altijd pech had en ze vroeg of we het niet zielig voor haar vonden. Na enige troostende woorden (het lachen onderdrukkend) ging ze verder, op zoek naar meer geluk....

's Avonds hebben we in een gezellig restaurant heerlijke vis gegeten. Terug in het huisje ging de berenburg er goed in, met een boek bij de kachel was het zo weer 'bedtijd'.

's Zondags was het weer niets verbeterd: Mist en soms motregen. Lange de Waddendijk was het normale spel weer te zien. Maar uit nieuwsgierigheid zijn we toch naar de haven gegaan waar we de vorige dag naar die rare Smient gezocht hadden. Er stonden al enkele vogelaars te kijken en nadat we enige tijd door de telescopen getuurd hadden riep één van hen dat hij de Amerikaanse Smient zag. We konden inderdaad een afwijkende eend onderscheiden, die op belangrijke punten overeenkwam met de beschrijvingen in de gidsen. Maar over de echtheid van de waarneming kan gediscussieerd worden.

Later op de dag zijn we naar het noord-west strand gegaan tussen paal 3 en 4. Hier waren de Drieteenstrandlopers driftig aan het rennen. Op het water zaten: Fout, Kuifduiker, Brilduiker, Grote Zaagbek, Topperend en er vlogen met regelmaat lange linies van tientallen Eidereenden voorbij.

's Middags namen we de boot terug naar het vasteland, na een geslaagd weekend. Op de terugweg door de Lauwersmeer hebben we nog even 2 Slachtkuikens meegepikt als afsluiting.

In totaal hebben we op Schier en in het Lauwersmeergebied 98 soorten (met Amerikaanse Smient) waargenomen. Normaal kunnen er op Schier meer dan 100 soorten worden waargenomen, maar dat zal niet door het niet zo beste weer. Maar de gezelligheid daar niet vergeten en ik denk dat we op een zeer geslaagd weekend terug kunnen kijken.

Miele

Excursie naar de Middelplassen.

Het gebied De Middelplassen is een complex van voormalige schorren en eilanden gelegen in het Veerse Meer. Het is het hele jaar aantrekkelijk om vogels waar te nemen. In de broedtijd: Kluut, Bontbek- en Strandplevier, Vissdief en Noordse Stern.

De waterstand wordt van september tot maart kunstmatig laag gehouden en wel 70 cm. onder de zomerstand. Dit trekt veel steltlopers aan, vooral bij hoogwater in de Oosterschelde: Zwarte Ruiter, Bonte, Kleine, Kanoet- en Krombekstrandloper Zilver- en Goudplevier en soms ook Lepelaar.

's Winters vertoeven er o.a. ook Kleine Zwaan, Brand- en Rotgans, Brilduiker, Middelpst Zaagbek, Smelleken en Slechtvalk.

Enkele soorten gezien op de Middelplassen op 1-10-88 tijdens de excursie:

Wilde Eend, Slobeend, Bergeend, Saient, Wintertaling, Tafeleend, Kuifeend., Rotgans, Meerkoet, Aalscholver, Knobbelswaan, Blauwe Reiger, Kluut, Scholekster, IJnduur, Zwarte Ruiter, Groenpootruiter, Kemphaan, Rosse Grutto, Kievit, Zilverplevier, Goudplevier, Bontbekplevier, Wulp, Watersnip, Bonte Strandloper, Kanoetstrandloper, Veldleeuwerik, Zilvermeeuw, Kokmeeuw.

In totaal hebben we op die dag ca. 70 soorten gezien waarvan meer dan de helft op de Middelplassen.

Niels.

data:

28-1-89: Excursie Nederrijn-gebied. Vertrek 8.00 uur, station Oisterwijk.

Zie elders mededelingenblad.

31-1-89: Ledenvergadering/Lezing Frans Post over Havik.

15-2-89: Bestuursvergadering.

11-2-89: en 12-2-89: Simultaantelling Rietganzen/Landelijke ganzen telling/
Watervogeltelling.

28-2-89: Ledenvergadering/Lezing Frans Post over Boomleeuwerik.

4-3-89: en 5-3-89; Bekentellingen.

18-3-89: en 19-3-89; Blauwe kiekendieventelling.

15-3-89: Bestuursvergadering.

28-3-89: Ledenvergadering.

12-4-89: Bestuursvergadering.

25-4-89: Ledenvergadering/Lezing c.q. dia's van Gerard van Gool over Turkije.

→ regenwielstelling
→ kerkhof telling